

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Doubravice nad Svitavou, okres Blansko

Soukopovo nám. 90, 679 11 Doubravice nad Svitavou

Identifikátor školy: 600 106 446

Termín konání orientační inspekce: 17. – 19. říjen 2001

Čj.	122 627/01-05099
Signatura	ol1bv105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Doubravice nad Svitavou, okres Blansko je neúplná škola s pěti třídami I. stupně ZŠ, je zálohovanou organizací, jejímž zřizovatelem je obec Doubravice nad Svitavou. Ve školním roce 2001/2002 je zde vyučováno 95 žáků z Doubravice nad Svitavou (93) a Holešína (2). Součástí základní školy je školní družina s dvěma odděleními a školní jídelna. Vzdělávání žáků je realizováno podle vzdělávacího programu Základní škola čj.: 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě hospitační činnosti provedené v předmětech český jazyk, matematika, anglický jazyk, prvouka a vlastivěda. Úroveň a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy a podmínek výuky, její organizace, způsobu hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace.

Týdenní počet vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídala učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Jednotnou formou zpracované časově tematické plány pro všechny předměty, členění učiva do jednotlivých ročníků a jeho konkrétní rozplánování na měsíce a týdny vytváří předpoklady pro kontinuitu výuky sledovaných předmětů. Učivo vlastivědy zařazené v tematických plánech vycházelo více z obsahu používaných učebnic než z učebních osnov. Předložené tematické plány jsou přesto funkční a účelné. Příprava učitelů na výuku se odvíjela od stanovené struktury vyučovacích hodin, byla odpovědná, pečlivá a promyšlená. Učitelé si kladli reálné vzdělávací cíle, které vycházely z tématu probíraného učiva. V některých případech nebyla však jejich formulace volena s ohledem na činnosti žáků vedoucí k rozvoji jejich vědomostí a dovedností. O žácích se specifickými poruchami učení jsou vyučující informováni prostřednictvím zpráv pedagogicko-psychologické poradny, jejíž doporučení se snaží respektovat.

Výchovně vzdělávací činnost ve škole zabezpečuje pět pedagogicky i odborně způsobilých učitelů včetně ředitele a dvě vychovatelky školní družiny. Pedagogická a odborná způsobilost vyučujících je maximálně využívána a pozitivně se promítá do kvality vedené výuky především v oblasti její organizace. Požadovanou způsobilost pro výuku anglického jazyka, kterou si však v současnosti doplňuje, nemá vychovatelka, která tento předmět vyučuje ve čtvrtém ročníku. Uvedená skutečnost však nemá negativní dopad na kvalitu výuky, ta byla naopak hodnocena ve většině sledovaných jevů jako příkladná.

Škola má k dispozici dostatek vhodných tříd s účelným a funkčním vybavením, které je postupně modernizováno. Prostorové podmínky se značně zlepšily realizací přístavby, kterou škola získala tělocvičnu a velmi pěknou učebnu pro školní družinu. Učební prostředí bylo vzhledem ke sledovaným předmětům pro žáky dostatečně podnětné a poskytovalo jim při výuce potřebnou názornost. Úprava tříd ale i ostatních prostor školní budovy je po estetické stránce na velmi dobré úrovni. Žáci i učitelé zde mají vytvořeno velmi pěkné a příjemné pracovní prostředí. Ve výuce bylo pozorováno použití různých názorných pomůcek včetně účelně využitých didaktických a výpočetních technik. Žáci pracovali nejvíce se schválenými učebnicemi, pracovními sešity, nakopírovanými materiály a drobnými manipulativními pomůckami (kostky, kartičky, stírací tabulky,). K dispozici mají také doplňující odbornou i zábavnou literaturu. I přes velmi dobré vybavení kabinetu didaktickou technikou a učebními pomůckami snaží se škola podle finančních možností pořizovat pomůcky nové, modernější,

příčemž využívá i možnosti sponzorských příspěvků.

Škola se snaží vytvářet vhodné podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. (např. pitný režim, školní mléko, pořizování tabulí s povrchovou úpravou pro popis fixy). Členění hodin a tempo výuky bylo voleno adekvátně možnostem žáků. V průběhu vyučování byly ve většině sledovaných hodin zařazovány různé formy relaxace.

Promyšlená a účelně stanovená struktura většiny hospitovaných vyučovacích hodin vycházela ze stanovených vzdělávacích cílů, ze složení žáků ve třídě a jejich možností. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený věkovým zvláštnostem žáků, specifickým podmínkám třídy i náročnosti učiva. Ve skladbě aplikovaných metod a forem práce ve výuce se odrážely pedagogické zkušenosti, odbornost i kreativita jednotlivých vyučujících. V hodinách, ve kterých převažovalo činnostní pojetí vzdělávání nad frontálním způsobem výuky, byli žáci vedeni k aktivní účasti ve výuce a k získávání vědomostí prostřednictvím vlastní činnosti. Zadané úkoly byly učiteli formulovány jasně a srozumitelně a žákům se je dařilo plnit. Zařazení hry a soutěživých prvků činilo výuku pro žáky zábavnější, praktická manipulace s drobnými učebními pomůckami zaručovala potřebnou názornost a zároveň přispívala ke snazšímu pochopení učiva. V matematice byla kromě procvičování zběhlosti v numerickém počítání věnována pozornost rozvoji matematické představitosti, logického myšlení žáků a užívání správných algoritmů při řešení zadaných příkladů. V případě zadané problémové úlohy byla žákům dána možnost různého způsobu řešení. Využití počítačů ve výuce zvyšovalo její efektivitu. Ve čtení pak byl kladen důraz na plynulé a výrazné čtení s porozuměním textu a jeho výchovné využití. Bylo využito doplňující literatury a poslechu ukázky uměleckého přednesu. Při psaní se učitelky zaměřily na osvojení správných tvarů písmen a upevňování správných hygienických návyků (sezení, držení pera, sklon sešitu). Ve výuce anglického jazyka byla v jednom případě příkladným způsobem podnícena aktivita a invence žáků i jejich tvůrčí přístup k činnostem. Vyvození nového gramatického učiva bylo podloženo dostatečnou názorností, logickou návazností na předchozí znalosti žáků a jeho dostatečným procvičením. Zařazení poslechu magnetofonových nahrávek mělo svůj význam pro korekci správné výslovnosti a rozvoj chápání slyšeného textu. Nové učivo v prvouce a vlastivědě bylo vyvozováno společně s žáky na základě životních zkušeností z běžného života a získaných poznatků. Vhodně zde byla uplatněna především zásada spojení teorie s praxí. Ve vlastivědě prokazovali žáci dovednost orientace v žakovské i nástěnné mapě, které bylo využito nejen při opakování, ale i při vyvození nového učiva z dějin ČR. V některých sledovaných hodinách byla pozorována diferenciací v rozsahu zadaného úkolu. Přímá práce se žáky se specifickými poruchami učení nebyla zaznamenána. V hospitovaných hodinách prokazovali žáci velmi dobré znalosti a ve většině z nich byl vyučovací čas využit efektivně.

Úvodní motivace, která měla přímou návaznost na probírané učivo měla větší účinnost než pouhé sdělení vzdělávacího cíle a náplně vyučovací hodiny. Průběžná motivace byla rozmanitější, v prvním ročníku byla dominující hra, u věkově starších žáků bylo využíváno mezipředmětových vztahů, soutěže, navozování životních zkušeností žáků, ukázka knih, poslech magnetofonové nahrávky. Nenásilný způsob zařazení motivačních prvků v průběhu výuky byl ve většině případech efektivní, učitelkám se dařilo vzbudit dostatečný zájem žáků o školní práci. Výchozí znalosti žáků byly prověřovány různými formami v průběhu vyučovacích hodin. Kontrolou plnění zadaných úkolů a individuální pomocí žákům získávali učitelé přehled o úrovni a míře zvládnutí učiva. Následnou kontrolou měli žáci okamžitou zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Pro okamžitý přehled učitele o úspěšnosti žáků bylo v některých případech využito zjištění počtu chyb. Metoda práce s chybou byla ve většině případech efektivně využívána. Průběžné hodnocení učitelů bylo zaměřeno převážně pozitivně a bylo objektivní. Společné vyhodnocení s učitelem prováděli žáci v případě organizované soutěže a v rámci skupinové práce. Využití sebehodnocení nebo vzájemného

hodnocení žáků nebylo v hospitovaných pozorováno. Závěrečné hodnocení výkonu žáků bylo provedeno v jednom případě společně se žáky, většinou ho stručně prováděli sami vyučující

Ve výuce bylo možno pozorovat tolerantní a vstřícný přístup učitelů k žákům a nestresující klidnou pracovní atmosféru. V hospitovaných hodinách dominovala vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky. V rámci skupinové práce, která však byla zařazena v menší míře, měli žáci možnost vzájemně komunikovat a spolupracovat. Ve výuce byl dětem dáván potřebný prostor pro jejich souvislý mluvní projev (např. vyprávění přečteného příběhu ve čtení) a vyjádření vlastního názoru. Komunikativní dovednosti žáků byly velmi dobře rozvíjeny v cizím jazyce. Vyučovací hodiny byly vedeny v angličtině, pro úplné pochopení nového učiva někdy učitelky pokyny překládaly do češtiny. Menší důslednost se jevila v užívání spisovné podoby jazyka. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

Plánování a příprava výuky vychází z realizovaného vzdělávacího programu, vykazuje velmi dobrou úroveň. Personální podmínky vzhledem k požadované odbornosti jsou téměř vynikající, stejně jako podmínky materiální, psychohygienické podmínky jsou velmi dobré. Celkově lze podmínky výuky hodnotit jako velmi dobré. Organizace, metody a formy práce byly vzhledem ke stanoveným vzdělávacím cílům většinou efektivní, měly převážně velmi dobrou úroveň. Motivace a hodnocení, stejně jako komunikace a interakce byla ve většině sledovaných hodin rovněž velmi dobrá.

Celkově je průběh a kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

V roce 1997 zpracoval ředitel koncepci rozvoje školy v materiálu „Výhledový plán práce do roku 2002“. I když v tomto materiálu není uvedena analýza podmínek a prostředí školy, vycházel ředitel při jeho tvorbě především z požadavku vytvářet takové podmínky, aby škola zůstala v obci zachována. Prioritou přitom je zabezpečení kvalitního výchovně vzdělávacího procesu s důrazem na rozvoj žákovy osobnosti, ve kterém žák získá nejen poznatky a dovednosti, ale bude je umět také aplikovat při řešení situací v běžném životě, naučí se myslet, svobodně se rozhodovat a spolupracovat. Zcela realisticky jsou zde vymezeny hlavní cíle a úkoly v oblasti výchovně vzdělávací a materiálně technické. O reálnosti vytčených cílů svědčí to, že byly v průběhu stanoveného období téměř všechny úspěšně splněny. Plán práce na školní rok 2001/2002 se zabývá především oblastí organizace školy, spolupráci s jednotlivými subjekty (MŠ, ZŠ Rájec – Jestřebí, PPP v Blansku a Boskovicích). Jsou v něm formulovány konkrétní úkoly školy směřované především do oblasti výchovně vzdělávací, která je považována za prioritní. Krátkodobé plánování je realizováno prostřednictvím písemně zpracovávaných měsíčních plánů, ve kterých jsou uvedeny úkoly a termíny jejich plnění, ale chybí zde konkrétní stanovení odpovědnosti za jejich splnění. Úkoly organizačního charakteru v daném měsíci jsou navíc zaznamenávány v ředitelně na k tomuto účelu pořízené tabuli. Výuka je ve škole realizována podle schváleného učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola. Učební plán je rozpracován tak, aby vyhovoval potřebám a zájmům žáků. Velmi dobrá je forma zpracování tematických plánů učiva. Nabídka nepovinných předmětů vychází z možností a podmínek školy, v letošním školním roce je vyučován sborový zpěv a náboženství.

Organizační struktura daná organizačním řádem, vypracovaný provozní řád a řád školy, stanovené kompetence pracovníků umožňují účinné řízení školy, které je založeno na operativní činnosti ředitele školy. Pro úspěšnou realizaci vzdělávacího programu školy a jejího

provozu jsou po stránce organizační vytvořeny příkladné podmínky. Organizace provozu školy je dána řádem školy, který obsahuje oblasti dané příslušnou vyhláškou včetně zapracování práv žáků. S obsahem vnitřního řádu byli učitelé, žáci i rodiče prokazatelně seznámeni. Vyučování se řídí rozvrhem hodin, který je sestaven s ohledem na plynulý chod školy tak, aby organizace vyučování odpovídala obecně závazným předpisům. Pravidla klasifikace zahrnuje zpracovaný klasifikační řád, který je v platnosti od 3. září 2001. Poradním orgánem je pro ředitele pedagogická rada, která se schází pět krát v průběhu školního roku a projednává především problematiku vzdělávání a výchovy žáků. Zápisy z pedagogických rad jsou přehledně vedeny a po formální stránce mají velmi dobrou úroveň. Pracovní problematika je řešena na provozních poradách, naléhavé záležitosti jsou vyřizovány se zaměstnanci ihned. Podněty a připomínky pracovníků ředitel akceptuje. Povinná dokumentace školy je přehledně vedena v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Ochrana osobních dat je dostatečně zajištěna. Struktura zpracované výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 vyhovuje daným požadavkům a podává o škole dostatek informací. V jejím závěru je stručně uvedeno zhodnocení, takže tento materiál může škole sloužit současně jako zdroj sebehodnocení. Výroční zpráva byla projednána se zaměstnanci i se zřizovatelem. Hodnocení činnosti školy je prováděno v závěru školního roku na poslední poradě. Potřebné informace jsou předávány zákonným zástupcům na třídních schůzkách (úvodní společná, tři konzultační). Mimo tyto pravidelné schůzky mají rodiče možnost navštívit učitele ve škole v době stanovených konzultačních hodin, v případě nutnosti si mohou termín schůzky dohodnout telefonicky. Pro rodiče je pravidelně organizována beseda se zástupkyní ředitele ZŠ Rájec – Jestřebí, kde žáci většinou pokračují ve školní docházce, dále beseda s učitelkou budoucích prvňáčků. Na veřejnosti se škola prezentuje pořádáním kulturních programů. Škola má zpracován minimální protidrogový program, který každoročně v závěru roku vyhodnocuje. Této problematice je věnována potřebná pozornost (nástěnka, schránka důvěry, která je žáky využívána).

Při řízení školy uplatňuje ředitel demokratický styl řízení. Upřednostňuje oboustrannou komunikaci, otevřené jednání a okamžité řešení problémů. Pro pozitivní vývoj školy se snaží maximálně využívat odborné způsobilosti všech zaměstnanců, vytváří podmínky k uplatnění tvořivosti a iniciativy pedagogických pracovníků a podporuje jejich další vzdělávání, které vychází z potřeb školy, odbornosti učitelek a jejich zájmu o danou problematiku. Odbornosti i schopnosti pracovníků je využíváno také v rámci mimotřídní a mimoškolní činnosti (např. vedení zájmových kroužků, organizace soutěží, sběr léčivých bylin). Pro hmotnou stimulaci zaměstnanců formou nadtarifních složek mzdy slouží vypracovaná kritéria hodnocení pro správní i pedagogické zaměstnance, se kterými jsou všichni seznámeni a která umožňují jejich diferencované odměňování. Hodnocení práce zaměstnanců probíhá na poradě v závěru školního roku

Kontroly v oblasti výchovně vzdělávacího procesu i školního provozu probíhají podle zpracovaných plánů na školní rok, v případě nutnosti ihned. Z realizovaných kontrol jsou pořizovány přehledné záznamy, které jsou s pracovníky projednány. Kvalitu výchovně vzdělávací činnosti zjišťuje ředitel prostřednictvím své hospitační činnosti, ze které pořizuje funkční hospitační záznamy. Závěry z hospitace jsou s učiteli projednávány a plnění stanovených opatření je následně kontrolováno. Výsledky vzdělávání žáků, ale i kvality práce pedagogů jsou zjišťovány dvakrát v průběhu školního roku písemnými pracemi z českého a cizího jazyka a matematiky. Mimo to jsou v závěru roku zadávány srovnávací testy mezi okolními školami ZŠ Rájec - Jestřebí a ZŠ Ráječko, které jsou společně vypracovávány a přehledně vyhodnocovány. Zpracované výsledky jsou ve škole znovu vyhodnoceny, v případě nutnosti formuluje vyučující učitel daného předmětu společně s ředitelem potřebná opatření, jejichž účinnost je zpětně kontrolována. Pravidelné hodnocení prospěchu a chování žáků probíhá na pedagogických poradách.

Rozsah a účelnost plánování má vzhledem k velikosti školy a jejím podmínkám velmi dobrou úroveň. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Organizace školy je funkční a jeho kvalita je vynikající. Úroveň vedení a motivování pracovníků je vynikající. Systém vnitřní kontroly je vytvořen vůči celé organizační struktuře. Rozsah a zavedený systém kontrolních mechanismů má rovněž vynikající úroveň

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání vytvářejí dobrý předpoklad pro realizaci výchovně vzdělávací činnosti školy. Celkově mají vynikající úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm a, b, c, d, e, g, h, j, k, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení č. j. zařZŠ1-26/Sk-98 ze dne 11. 1. 1999
- Zřizovací listina ze dne 30. 12. 2000
- Zahajovací výkaz o ZŠ V 3-01
- Výhledový plán práce do roku 2002
- Plán práce na školní rok 2001/2002
- Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola
- Časově tematické plány jednotlivých předmětů
- Měsíční plán práce (říjen)
- Organizační řád
- Klasifikační řád
- Provozní řád školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Plány kontrolní činnosti
- Hospitační záznamy ředitele školy
- Rozhodnutí o odkladu školní docházky
- Minimální preventivní protidrogový program
- Vzorek žákovských knížek a písemností žáků

ZÁVĚR

Pro výchovně vzdělávací činnost má škola vytvořeny velmi dobré podmínky. Ve výuce se snaží učitelé uplatňovat činnostní pojetí vyučování, při kterém mají žáci příležitost aktivně se podílet na vlastním vzdělávání, samostatně se projevovat a získávat potřebné dovednosti. Ve vzdělávání dosud převažuje orientace více na oblast poznávací než

hodnotovou. Škola se snaží aplikovat trendy současné pedagogiky, provádět modernizaci audiovizuální didaktické techniky, což přispívá k osobnostnímu rozvoji žáka.

Příkladná řídicí práce ředitele vytváří rovněž dobré předpoklady pro úspěšnou realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Ředitel dokáže využít pro pozitivní vývoj školy lidský potenciál, což se pozitivně promítá do kvality výuky. Realizovaná spolupráce s okolními základními školami a s mateřskou školou se jeví jako oboustranně přínosná. Organizací bohaté mimoškolních činností se snaží škola napomáhat rozvoji zájmů dětí.

Na základě velmi stručně formulovaných závěrů ve sdělení o výsledcích inspekční činnosti realizované v roce 1997, při které bylo cílem pouze hodnocení průběhu a výsledku výchovně vzdělávací činnosti lze konstatovat, že škola udržuje stále velmi dobrou úroveň vzdělávání. K pozitivnímu posunu došlo především v oblasti materiálních podmínek.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	..D.Pytelová, v. r.....

V Brně dne 1. listopadu 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. listopadu 2001

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. František Opatřil

F. Opatřil, v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	20. 11. 2001	122 684/01
Zřizovatel	20. 11. 2001	122 683/01
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány